

Styrets beretning 2019

Løfter frem ressursene i barna

SOS-barnebyer er tilstede i 136 land og har et direkte omsorgsansvar for 73 000 barn og ungdom. I tillegg støtter organisasjonen nesten en halv million barn og voksne som lever i en svært vanskelig situasjon. Det er et stort behov for støtte. 220 millioner barn har mistet eller risikerer å miste stabil omsorg fra trygge voksne. Dette er hvert tiende barn i verden.

I 2019 var det 70 år siden SOS-barnebyer åpnet sin aller første barneby som var i Østerrike. Undersøkelse viser at 98 prosent av barna som er vokst opp i en SOS-familie, og selv har barn, i dag er trygge foreldre og gir god omsorg videre. God omsorg går i arv. Det betyr at kjærligheten og tryggheten som er blitt overført fra de første barna som fikk støtte i 1949 til deres barn og barnebarn, har påvirket anslagsvis 13 millioner foreldre-barn-relasjoner de siste 70 årene. Relasjoner som skaper trygge voksne og bygger samfunn.

SOS-barnebyer har som mål å kunne gi flere barn stabil oppvekst og mulighet til å skape seg et anstendig voksenliv. De siste årene har organisasjonen derfor hatt et spesielt fokus på å optimalisere virksomheten. I 2019 har kommunikasjonen vår blant annet fått et nytt løft. Å vise frem ressursene som bor i alle barn, deres drømmer, evner og muligheter til å løse fremtidens utfordringer er blitt vårt fremste prinsipp.

SOS-barnebyer Norge hadde i 2019 en samlet inntekt på 624 millioner kroner, og ved utgangen av året var det 122 442 aktive fadderskap her i landet.

SOS-barnebyers program

SOS-barnebyers programmer internasjonalt

På verdensbasis driver den internasjonale SOS-organisasjonen virksomhet i 136 land og territorier. Det samlede bidraget fra SOS-barnebyer Norge til SOS-barnebyer internasjonalt utgjorde i 2019 450 millioner kroner, mot 420 millioner kroner i 2018.

I tillegg til fadderbidragene, som går til SOS-barnebyers program over hele verden, har SOS-barnebyer Norge et spesielt finansieringsansvar for program i 15 hovedsamarbeidsland: Mosambik, Zimbabwe, Zambia, Malawi, Eswatini, Tanzania, Angola, Nigeria, Filippinene, Vietnam, Peru, Ecuador, Colombia, Russland og Kosovo. Vellykkede investeringer i landenes egen innsamlingskapasitet har resultert i at Filippinene, Ecuador, Colombia og Russland fra 2020 selv vil kunne finansiere sine programmer.

Beskyttelse av barn

SOS-barnebyer fortsatte i 2019 sitt arbeid med å styrke forebyggingen og rapporteringsrutinene på saker som gjelder brudd på barns beskyttelse. Organisasjonens hovedoppgave er å ivareta hvert enkelt barn og tar denne type saker svært alvorlig. SOS-barnebyer har retningslinjer, standarder og rutiner som skal sikre barna beskyttelse, og jobber kontinuerlig for å gi barn en trygg oppvekst og god omsorg.

Kapasitetsbygging globalt

SOS-barnebyer Norge har også i 2019 stått i spissen for å gjennomføre kapasitetskartlegginger av SOS-barnebyer sine seks internasjonale regionskontor. Dette prosjektet ble initiert i 2018 og skal

være ferdig i 2020. Målet med gjennomgangene er å sikre at støtte av høy kvalitet gis nærmest mulig programmene. I 2019 har SOS-barnebyer Norge vært aktivt deltagende i kartleggingene av regionskontoret for Nord-Afrika og Midtøsten, og regionskontoret for Vest-Afrika.

Likestilling

SOS-barnebyer Norge har også i 2019 jobbet aktivt for likestilling i den internasjonale organisasjonen og er fast medlem i det internasjonale «Gender Resource Panel».

Senatet i SOS-barnebyers internasjonalt publiserte i 2019 en offisiell uttalelse mot seksuell trakassering av barn og voksne i våre programmer så vel som ansatte i organisasjonen. Internasjonale forskrifter på området har blitt utarbeidet i 2019 og vil vedtas av Senatet første del av 2020.

Åpenhet om korrupsjon

SOS-barnebyer Norge offentliggjør alle økonomiske underslagssaker i sine hovedsamarbeidsland som er avsluttet i foregående år. I 2019 ferdigbehandlet SOS-barnebyer fem varslingssaker fra henholdsvis Filippinene, Tanzania, Zimbabwe og Peru. To av sakene gjaldt programmer i Peru hvor undersøkelser av varslene fant ingen hold i anklagene. Saken i Filippinene omhandlet et varsel om mulig bedrageri som til tross for undersøkelser ikke kunne la seg verifisere. Saken i Tanzania gjaldt varsel om mulig uriktig godtgjørelser og utbetalinger til ansatte. Undersøkelser viste ingen hold i anklagene. En intern revisjon i Zimbabwe fant to uregelmessigheter som etter ytterligere undersøkelser viste seg å ikke være av ulovlig karakter. I tillegg er en sak innmeldt i 2018 fra Nigeria blitt avsluttet i 2019. Varselet omhandlet uriktig bruk av organisasjonens midler. Undersøkelsene fant ingen hold i anklagene, men SOS-barnebyer Nigeria har innført en innskjerping i sine rutiner som følge av saken.

Nødhjelp

SOS-barnebyer Norge bevilget 18 millioner kroner til nødhjelpstiltak i 2019. 2 million kroner ble bevilget nødhjelpsoperasjonen i Mosambik etter sykklon Idai. SOS-barnebyer Norge sekunderte også en ansatt til å bistå i operasjonen i april-mai 2019. 1 million kroner ble bevilget til nødhjelpsoperasjonen i Bangladesh rettet mot flykninger fra Myanmar. I tillegg ble en større bevilgning på 15 millioner gitt til nødhjelpsoperasjoner i Chad, Burkina Faso, Kamerun, Hellas og Colombia i 2019. Totalt 11,1 millioner av bevilgede midler i 2019 ble utbetalt i 2019. I tillegg ble det utbetalt totalt 1,3 millioner kroner fra tidligere års bevilgninger til nødhjelpsprogrammer i henholdsvis Nigeria og Indonesia. Totalt utbetalt fra nødhjelpsfondet i 2019 var 12,4 millioner kroner.

Programutvikling i Norge

Den nasjonale programutviklingen har de siste årene dreid virksomheten i retning av å utvikle modeller i samarbeid med norske kommuner. Det nasjonale arbeidet har i 2019 fokusert på å videreføre søskenprosjektet Under samme tak, som ble startet opp i 2018. Under samme tak er et samarbeidsprosjekt med Lillehammer, Skien og Drammen kommune, og sammen utvikles det en fosterhjemsmoell som skal gjøre det enklere for kommunen å la søsken få vokse opp i samme fosterhjem. Prosjektet er godt i gang og det arbeides videre med å spre modellen til andre kommuner. Prosjektet er også for 2020 sikret finansiering over statsbudsjettet. I tillegg har prosjektet mottatt støtte fra Gjensidige Stiftelsen.

I 2019 ble arbeidet vårt med Våre nye barn og integreringsprosjektet SAMMEN trappet ned på grunn av lavere ankomsttall. Siden 2016 har SOS-barnebyer samarbeidet med norske kommuner i

utviklingen av SAMMEN prosjektet. 25 kommuner og bydeler har deltatt og det har blitt gjennomført mer enn 65 grupper med over 470 ungdommer totalt. SOS-barnebyer bidrar med veiledning og støtte til kommuner som ønsker det, men avviklet offisielt driften av prosjektet i desember 2019.

SOS-barnebyer Norge startet høsten 2019 utviklingen av forebyggingsprosjektet *Familiepartner*. Det bygger på SOS-barnebyer Finland sitt arbeid og er et samarbeidsprosjekt med barneverntjenestene i Skien kommune, Lillehammer kommune og bydel Sagene i Oslo kommune.

SOS-barnebyer Norge har over flere år samarbeidet med Lillehammer kommune om flere prosjekter. Dette har det vært jobbet mer i med i 2019. Noe som har resultert i at SOS-barnebyer i januar 2020 inngår en partnerskapsavtale mellom Lillehammer og SOS-barnebyer. Partnerne skal sammen arbeide for å bedre barn og unges oppvekstvilkår på Lillehammer.

Barnebyen i Bergen ble i løpet av 2019 avviklet i henhold til plan og bygningsmassen solgt til Norab Eiendom AS. Relasjonen mellom barna og omsorgspersonene er ivaretatt og familiene følges opp av Stiftelsen Crux. Erfaringene fra driften videreføres i øvrig programvirksomhet.

Tydelig fokus på stabil omsorg

Gjennom året har SOS-barnebyer Norge vært en tydelig stemme for stabil omsorg for barn i Norge og internasjonalt. Det har vært gjennomført flere møter med politikere, byråkrater og sivilsamfunnsorganisasjoner for å løfte viktigheten av at alle barn har rett på stabil omsorg uansett hvor de bor. SOS-barnebyer Norge har også jobbet frem en forpliktelse fra regjeringen til å prøve ut en ny modell for mottak av enslige barn på flukt, det er satt av penger i statsbudsjettet til å prøve ut prosjektet.

Moderne slaveri

I forbindelse med utvidelsen av regjeringen i januar ble Granavolden-plattformen presentert. I denne er det ønske om å etablere et bistandsprogram mot moderne slaveri. Vi ble invitert til å delta i ressursgruppa for dette programmet, og har spilt inn forslag om styrket kamp for fødselsregistrering og bedre arbeid med lovverk og datakvalitet for å beskytte sårbare barn i vår målgruppe.

FNs resolusjon

30 år etter at Barnekonvensjonen ble skapt har FN for første gang vedtatt en resolusjon om barn som står uten foreldreomsorg eller står i fare for å miste det. Dette var en viktig seier for vår føderasjon. Denne resolusjonen ble vedtatt enstemmig og er et viktig instrument som tydeliggjør staters ansvar for disse barna. I Norge har vi jobbet opp mot norske myndigheter for at Retningslinjene for alternativ omsorg skal være et førende prinsipp i resolusjonen.

SOS-barnebyers innsamlingsvirksomhet

Samlede fadderinntekter for 2019 er på 405 millioner kroner som er 2 prosent ned mot 2018. Ved utgangen av året hadde SOS-barnebyer Norge 122 442 aktive fadderskap. Aksjonsinntekter var på 42 millioner kroner i 2019, 5 prosent ned mot 2018. Totalt antall aktive givere er på 147 000 i 2019.

SOS-barnebyer Norges totale innsamlede midler var i 2019 på 543 millioner kroner. SOS-barnebyer er fortsatt den organisasjonen i Norge som samler inn mest penger på privatmarkedet.

Fantastisk frivillighet

Frivillige for SOS-barnebyer har lokallag i nesten alle landets fylker. Ungdom i alderen 12-26 er frivillige i UngSOS. Gjennom leserinnlegg og artikler i lokalmedier og inntektsskapende aktiviteter, bidrar frivillige til økt kunnskap om SOS-barnebyers arbeid. I forbindelse med vårt 70 års jubileum, og

som et ledd i mobilisering til Juleaksjonen, bidro frivillige i planleggingen og gjennomføringen av «bursdagsfester» ni steder i landet. Arrangementene var svært vellykkede og innfridde formålet om å gi våre støttespillere dypere innsikt i vårt arbeid, takke dem for viktig støtte, samt inspirere til videre engasjement.

Flere skoler engasjerer seg

2019 ble et år med en betydelig økt rekkevidde for vårt budskap. Vårt nye engasjementskonsept «Motgift» rulles for fullt ut i 2020, men allerede i 2019 har konseptet åpnet dører. Fire nye videregående skoler valgte å engasjere seg og hadde i løpet av året sine første aksjoner. I september arrangerte vi en workshop for 42 elever fra ulike aksjonsskoler med temaet «Hvordan engasjere dine medelever». I tillegg gjennomførte vi tre programreiser med noen av våre aksjonsskoler. En av dem var en innovasjons-workshop i Kosovo i samarbeid med Frogn VGS og SOS- barnebyer Kosovo. Skolejoggen fortsetter å vokse og har det høyeste deltakerantall siden samarbeidet med LFF ble avsluttet i 2016. 27 648 elever fra 125 skoler deltok. Vårt tredje store engasjementskonsept for skoler, Omvendt Julekalender, er også i vekst. Totalt deltok 57 000 elever, en økning på 14 000 deltakere målt mot 2018.

Postkodelotteriet

Postkodelotteriet har gjort en svært god jobb for å etablere seg i Norge, det har vært en spennende reise for SOS-barnebyer. For inntektsåret har 2019 har Postkodelotteriet bidratt med 11 millioner kroner, midler som SOS-barnebyer kan bruke til å støtte prosjekter hvor vi ikke har tilstrekkelig med øremerkede midler.

Samarbeid med næringsliv og organisasjoner

SOS-barnebyer Norge jobber strategisk og operativt med bedrifters samfunns- og bærekraftsansvar. I 2019 ble samarbeidsavtalene med Aktiv Eiendomsmegling, MARS Nordics og Apollo reforhandlet, og IDÉ House of Brands ble ny samarbeidspartner fram til 2023.

Våre hovedsamarbeidspartnere er nå Aktiv Eiendomsmegling, Espira-gruppen, OBOS og MARS Nordics. Partnerskap med næringslivet er viktig for organisasjonen og i løpet av 2019 inngikk vi i dialog med en rekke bedrifter.

Vi ser også verdien av å skape gode møteplasser, og gjennomførte i juni 2019 næringslivskonferanse med fokus på effekten av samarbeid – for barn, samfunnet og bedriften selv. Vår felles forpliktelse til å oppnå FNs bærekraftsmål spiller en sentral rolle i mange av våre eksisterende og nye samarbeid.

SOS-barnebyer Norge har et viktig samarbeid med mange organisasjoner i Norge. Blant annet er Fagforbundet og deres medlemmer en viktig samarbeidspartner som i 2019 støttet Fagforbundets barneby i Angola med i overkant av 9 millioner kroner. Like viktig er det mangeårige samarbeidet med Odd Fellow Ordenen og barnebyprosjektet i Ngabu i Malawi. Politiets Fellesforbund har siden 2014 støttet SOS-barnebyers arbeid for ungdom, de siste årene har dette vært i Pristina, Kosovo.

Støtte fra norske myndigheter (offentlig finansiering)

SOS-barnebyer Norge har mottatt støtte på til sammen 13 millioner kroner i offentlige tilskudd til internasjonale program, hvorav 920 000 kroner fra Helse- og omsorgsdepartementet og resten fra Norad. I 2016 ble det inngått en fireårig rammeavtale med Norad som finansierer programmer i Malawi og Zimbabwe. Totalrammen på avtalen fra 2016-2019 var 77,8 millioner kroner. Årlig tilskudd fra Norad var i 2019 på 12,8 millioner kroner. Beløpet fra Helse- og omsorgsdepartementet i 2019 var på 920 000 kroner til prosjektene Step Forwards og Foster Families With Children With Disabilities, som gir barn med funksjonsnedsettelse en bedre hverdag i Russland.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet og Husbanken bidro med 1,25 millioner kroner til støtte for prosjektet Våre Nye Barn. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet bidro med 5,4 millioner kroner til støtte for prosjektet Under Samme Tak.

Støtte fra andre

Grieg Foundation støttet SOS-barnebyer Norge med totalt 7 millioner kroner i 2019. Midlene gikk til likestillingsprogrammet og implementering av likestillingsstrategien. Hovedaktivitetene er å sikre jenter og gutter like muligheter til utdanning, redusere tenåringsgraviditet, sikre trygg skolevei for jenter og forbedre sanitærforholdene ved skoler.

Stiftelsen Balder bidro med 3,5 millioner kroner for å slutføre sitt skoleprosjekt i Zambia. Prosjektet bidrar til å sikre ungdom i Kitwe i Zambia skolegang ved utvidelse av den kommunale skolen Kaufe Bridge School. Gjensidigestiftelsen støttet prosjektet *Sammen* på fem ulike steder i Norge med til sammen 1 million kroner. Harry Hole prisen for 2019 ble tildelt SOS-barnebyer. Prisen på 2 millioner kroner skal bidra til å heve kvaliteten på undervisningen på lokale skoler i Mwanza, Tanzania. SOS-barnebyer mottok også 1 million fra en giver til vårt nødhjelpsarbeid etter klimakatastrofen 14. mars, i Beira i Mosambik.

Testamentariske gaver har siden 2011 vært et strategisk satsningsområde for SOS-barnebyer. Organisasjonen ønsker å få en større andel av testamentariske gaver i Norge og gjennom dette øke organisasjonens frie inntekter. For 2019 viser omsetningen 37,8 millioner kroner. Testamentariske gaver er generelt en uforutsigbar inntektskilde som kan variere mye fra år til år.

Media og kommunikasjon

I løpet av 2019 har vi økt vår tilstedeværelse i media med mer enn 10 prosent. Det har ført til at også andelen av medieomtale blant barneorganisasjonene i Norge er økt.

Det er tre hovedområder som skiller seg ut: Juleaksjonen 2019 ga oss mulighet til å synliggjøre formålet og det internasjonale arbeidet. Frivillighet og engasjement skaper god synlighet i lokalmediene. I tillegg har vi vært mer til stede med fagsakene våre om omsorgens betydning både om barnevernstematikk i Norge og internasjonalt.

Facebook og Instagram er våre viktigste kanaler i sosiale medier. I løpet av 2019 har vi økt antall følgere og fått høyere engasjementrate på postene våre. Totalt hadde vi ved årsskiftet 110 217 følgere på Facebook og 4781 på Instagram. Vi fortsetter å satse på sosiale medier og vår tilstedeværelse i disse kanalene.

SOS-barnebyers internasjonale rolle

CVI er den internasjonale føderasjonen av SOS-organisasjoner i 136 land og territorier. Styreleder i SOS-barnebyer Norge, Halvor Stenstadvold, er ett av 22 medlemmer i det internasjonale senatet, som er SOS-barnebyers øverste organ. Han leder også en av senatets underkomiteer: The Senate Sub-committee on Finance and Audit. I tillegg er SOS-barnebyer Norges generalsekretær Bente Lier medlem i det internasjonale Management Council som er den internasjonale ledergruppen i SOS-barnebyer. SOS-barnebyers styre besluttet høsten 2018 å fremme Bente Lier som kandidat til valget av internasjonal president som vil finne sted på den internasjonale generalforsamlingen i juni 2019.

SOS-barnebyer Norge deltar i en rekke internasjonale prosesser, både innenfor programutvikling og inntektsarbeid. Blant de viktigste i 2019 er arbeidet med å modernisere føderasjonen (Federation 2030), et prosjekt for å styrke kompetanse og kapasitet nær programmene, innføring av bedre resultatmåling i organisasjonen (Result Based Management) og deltagelse i internasjonalt «Gender Resource Panel». Ved hjelp av midler fra Grieg Foundation har SOS-barnebyer Norge sammen med SOS-barnebyer Colombia gjennomført et prosjekt som har som formål å måle myndighetenes innsats

innenfor barnevern. Læringer herfra dras nå videre inn i tilsvarende prosjekt med fem land i østlige Afrika. Dette prosjektet er finansiert av Norad.

Styre og administrasjon

Per 31.12.19 var det totalt 67 ansatte i SOS-barnebyer Norge. Det er en reduksjon på 7 ansatte sammenliknet med året før. Fem av disse stillingene skyldes avviklingen av barnebyen i Bergen. SOS-barnebyer Norges administrative ledelse består av to menn og fem kvinner.

I henhold til lover og forskrifter fører stiftelsen oversikt over totalt sykefravær blant ansatte. Sykefraværet for 2019 var 3,8 prosent (mot 3,7 prosent i 2018). SOS-barnebyer Norge er tilsluttet avtalen om et inkluderende arbeidsliv.

Styret i SOS-barnebyer Norge består av syv personer, to menn og fem kvinner. Ann Askim har gått inn som nytt ansattvalgt styremedlem etter Kristin Stoltenberg.

Stiftelsen SOS-barnebyer

Styret har ikke kjennskap til inntrådte forhold som påvirker bedømmelsen av regnskapet for 2019.

Regnskapet for 2019 er avgitt under forutsetning om fortsatt drift.

Stiftelsens virksomhet forurenser ikke miljøet. Stiftelsen arbeider aktivt for å fremme diskrimineringslovens formål om å sikre like muligheter og rettigheter, og for å hindre diskriminering.

Status per nå og utsiktene framover

I 2019 ble det igangsatt et omstillingsarbeid i organisasjonen og i løpet av første kvartal 2020 er dette arbeidet blitt ferdigstilt. Målet er å jobbe mer effektivt og smartere. Det er laget en ramme for ny organisering med mål om å samle ressursene rundt synlighet, nysalg, utvikling og pleie.

En sunn og stabil økonomi er en viktig bærebjelke for å kunne ivareta SOS-barnebyers programforpliktelser. Hvordan koronapandemien vil påvirke organisasjonen og økonomien internasjonalt og nasjonalt, er vanskelig å si noe sikkert om, men at den vil gi negative utslag er sikkert.

SOS-barnebyer har en langsiktig investeringsstrategi, men avkastningen påvirkes av utfordrende markedsforhold. SOS-barnebyers verdipapirportefølje hadde en markedsverdi på kr 191,4 millioner kr pr 31.12.2019, hvorav aksjer utgjorde ca kr 82 millioner kr. I januar 2020 ble det plassert ytterligere 58 millioner kr. Som en følge av nedgang i aksjemarkedene etter koronautbruddet, er denne redusert. Per 18.mars er verdien på porteføljen 231,7 millioner kr, hvorav aksjer utgjør 92 millioner kr.

Påvirkningen koronapandemien kommer til å ha på kronekurs, vanlige folks inntekter og aksjemarkedet vil ha mye å si for stiftelsens drift og medføre tapte inntekter. Vi er i tidlig fase, og det er vanskelig å anslå hvor stor effekten av disse forholdene vil bli. Styret er klar over de utfordringer Stiftelsen SOS-barnebyer Norge står overfor og vil sammen med administrasjonen følge utviklingen nøye for å sikre en forsvarlig drift og sikre vi kan opprettholde organisasjons programforpliktelser.

Styret erkjenner at det har vært et krevende og ekstraordinært år for organisasjonen.

Administrasjonen har stått godt i det og styret vil uttrykke en stor takk til alle frivillige og ansatte i SOS-barnebyer Norge for et år med solid innsats.

Oslo, 31. desember 2019 / Oslo, 19. mars 2020

Halvor Stenstadvold

Elisabeth Grieg

Erik Garaas

Ragnhild Dybdahl

Aagot Skjeldal

Nina Langfeldt

Ann Askim

Bente Lier, generalsekretær